

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2019

Vyhlásené: 20. 12. 2019

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2020

Obsah dokumentu je právne záväzný.

444

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

zo 4. decembra 2019

**o minimálnych požiadavkách na interný systém hodnotenia
bezpečnosti pacienta**

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 9b ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 139/2019 Z. z. ustanovuje:

§1

Rozsah hodnotenia bezpečnosti pacienta

(1) Pri hodnotení bezpečnosti pacienta sa u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti posudzuje

- a) bezpečná identifikácia pacientov,
- b) bezpečnosť pri používaní liekov a ich uchovávaní,¹⁾
- c) prevencia zámery pacienta, zdravotného výkonu a strany alebo časti tela pacienta pri chirurgických výkonoch,
- d) optimálne postupy hygieny rúk pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- e) bezpečné odovzdanie pacientov,
- f) prevencia vzniku dekubitov u hospitalizovaných pacientov,
- g) riešenie neodkladných stavov,
- h) preventívne a kontrolné opatrenia proti nozokomiálnym infekciám,
- i) eliminácia a prevencia pádov,
- j) udržateľnosť mobility pacientov,
- k) bezpečná komunikácia,
- l) dodržiavanie práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu,²⁾
- m) sledovanie spokojnosti pacientov.

(2) Pri hodnotení bezpečnosti pacienta sa u poskytovateľa ambulantnej zdravotnej starostlivosti posudzuje

- a) bezpečná identifikácia pacientov,
- b) bezpečnosť pri používaní liekov a ich uchovávaní,

- c) optimálne postupy hygieny rúk pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- d) riešenie neodkladných stavov,
- e) bezpečná komunikácia,
- f) dodržiavanie práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu,
- g) sledovanie spokojnosti pacientov,
- h) ordinačné hodiny a zastupiteľnosť.

(3) Pri hodnotení bezpečnosti pacienta sa u poskytovateľa záchranej zdravotnej služby posudzuje

- a) bezpečná identifikácia pacientov,
- b) bezpečnosť pri používaní liekov a ich uchovávaní,
- c) optimálne postupy hygieny rúk pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- d) bezpečná komunikácia,
- e) dodržiavanie práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu,
- f) technická kontrola pomôcok na riešenie neodkladných stavov.

§ 2

Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti

(1) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej identifikácie pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) prvotného overenia identifikácie pacienta preukazom poistenca alebo elektronickým občianskym preukazom a postup následnej identifikácie pacienta v celom procese poskytovania zdravotnej starostlivosti a overenia identifikácie pacienta, ktorý nie je schopný potvrdiť vlastné identifikačné údaje,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(2) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnosti pri používaní liekov a ich uchovávaní sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) zoznam uchovávaných liekov,
- b) postup bezpečného uchovávania liekov,
- c) postup na určenie podmienok pri používaní a aplikácii liekov,
- d) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(3) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti prevencie zámeny pacienta, zdravotného výkonu a strany alebo časti tela pacienta pri chirurgických výkonoch sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) jednotný postup pri realizácii správneho zdravotného výkonu u správneho pacienta v správnej lokalizácii,
- b) postup na používanie štandardizovaného spôsobu označenia miesta chirurgického výkonu a zaistenie účasti pacienta, ak je to vzhľadom na jeho zdravotný stav možné,
- c) zoznam predoperačných bezpečnostných postupov bezprostredne pred chirurgickým výkonom,

d) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti zavedenia optimálnych postupov hygieny rúk sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti

- a) vypracovaný postup vstupného školenia a periodického školenia všetkých zdravotníckych pracovníkov a iných odborných pracovníkov zdravotníckeho zariadenia v oblasti hygieny rúk a bariérovej starostlivosti,
- b) zabezpečené každé umývadlo hygienickými potrebami, dezinfekčnými prostriedkami a schémou správneho umývania a dezinfekcie rúk najmä na exponovaných miestach,
- c) zabezpečené dezinfekčné prostriedky k dispozícii v mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti a na ďalších rizikových miestach, kde sa manipuluje so zdravotníckymi prostriedkami a pomôckami kontaminovanými biologickým materiálom,
- d) vypracovaný postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečného odovzdania pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) jednotný postup odovzdania pacientov a informácií o ich zdravotnom stave v rámci zdravotníckeho zariadenia a mimo zdravotníckeho zariadenia,³⁾
- b) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(6) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti prevencie vzniku dekubitov u hospitalizovaných pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) vstupného hodnotenia rizika vzniku dekubitov u hospitalizovaných pacientov a systém periodického hodnotenia u pacientov,
- b) na zavedenie opatrení k zníženiu rizika vzniku dekubitov u pacientov, ktorí sú vyhodnotení ako rizikoví,
- c) na určenie jednotného postupu pre prevenciu vzniku dekubitov a postup riešenia, ak k rozvoju dekubitu dôjde,
- d) evidencie dekubitov, ktorý zahŕňa následné analyzovanie a vyhodnotenie sledovaných výsledkov a v prípade potreby určenie nápravných a preventívnych opatrení,
- e) vnútorného postupu pre ošetrovanie dekubitov a voľbu vhodných terapeutických postupov,
- f) celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie a liečby dekubitov,
- g) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(7) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti riešenia neodkladných stavov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) postup pravidelných kontrol funkčnosti zdravotníckych pomôcok a prístrojov na riešenie neodkladných stavov, vrátane sledovania doby expirácie liekov a vykonávania a evidencie zápisov o vykonaných kontrolách,
- b) plán školenia všetkých zdravotníckych pracovníkov poskytovateľa v poskytovaní prvej pomoci a v riešení neodkladných stavov minimálne dvakrát ročne,
- c) postup privolania odbornej pomoci pri vzniku neodkladného stavu,
- d) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(8) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti zavedenia preventívnych a kontrolných opatrení proti nozokomiálnym infekciám sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) pravidelného sledovania prítomnosti nozokomiálnych infekcií v zdravotníckom zariadení,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(9) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti eliminácie a prevencie pádov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) na predchádzanie zranení, zdravotných komplikácií spojených najmä s imobilizáciou a ťažkými zdravotnými postihnutiami pacientov,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(10) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti udržateľnosti mobility pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti

- a) vypracovaný postup kontroly udržateľnosti mobility pacientov,
- b) zabezpečené polohovateľné postele a polohovacie zdravotnícke pomôcky na nácvik mobility pacientov v zdravotníckom zariadení,
- c) vypracovaný postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(11) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej komunikácie sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) jednotnej komunikačnej schémy pre všetkých zdravotníckych pracovníkov,
- b) na zabezpečenie dostatočného času na konzultáciu s pacientom tak, aby pacient mohol popísať svoj zdravotný stav a jeho súvislosti a mal možnosť klásť ošetrovateľskému zdravotníckemu pracovníkovi otázky,
- c) použitia alternatívnych komunikačných techník medzi zdravotníckym pracovníkom a pacientom vrátane poskytnutia obrazových a písomných komunikačných a inštruktážnych pomôcok pre pacientov,
- d) sledovania a analýzy zistených nedostatkov pri komunikácii s pacientom,
- e) na zabezpečenie autonómie u ľudí s mentálnym postihnutím a seniorov,
- f) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(12) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti dodržiavania práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) transparentného a jednotného spôsobu informovania pacientov o ich právach,
- b) sledovania a vyhodnotenia dodržiavania práv pacientov,
- c) bezpečnej úschovy a uloženia cenných predmetov pacientov,
- d) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(13) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti sledovania spokojnosti pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) pravidelného sledovania spokojnosti pacientov s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou,

b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

§3

Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta u poskytovateľa ambulantnej zdravotnej starostlivosti

(1) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej identifikácie pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) prvotného overenia identifikácie pacienta preukazom poistenca alebo elektronickým občianskym preukazom a postup následnej identifikácie pacienta v celom procese poskytovania zdravotnej starostlivosti a overenia identifikácie pacienta, ktorý nie je schopný potvrdiť vlastné identifikačné údaje,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(2) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnosti pri používaní liekov a ich uchovávaní sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) zoznam uchovávaných liekov,
- b) postup bezpečného uchovávania liekov,
- c) postup na určenie podmienok pri používaní a aplikácii liekov,
- d) postup na uchovávanie liekov podľa súhrnu charakteristických vlastností humánneho lieku, ktorý bol schválený pri registrácii lieku,
- e) postup na zavedenie systému priebežnej kontroly doby expirácie liekov,
- f) postup evidencie liekov,
- g) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(3) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti zavedenia optimálnych postupov hygieny rúk sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti

- a) vypracovaný postup vstupného školenia a periodického školenia všetkých zdravotníckych pracovníkov a iných odborných pracovníkov zdravotníckeho zariadenia v oblasti hygieny rúk a bariérovej starostlivosti,
- b) zabezpečené každé umývadlo hygienickými potrebami, dezinfekčnými prostriedkami a schémou správneho umývania a dezinfekcie rúk najmä na exponovaných miestach,
- c) zabezpečené dezinfekčné prostriedky k dispozícii v mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti a na ďalších rizikových miestach, kde sa manipuluje so zdravotníckymi pomôckami a pomôckami kontaminovanými biologickým materiálom,
- d) vypracovaný postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti riešenia neodkladných stavov sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný

- a) postup pravidelných kontrol funkčnosti zdravotníckych pomôcok a prístrojov na riešenie neodkladných stavov vrátane sledovania doby expirácie liekov a vykonávania a evidencie zápisov o vykonaných kontrolách,
- b) plán školenia všetkých zdravotníckych pracovníkov poskytovateľa v poskytovaní prvej pomoci a v riešení neodkladných stavov minimálne dvakrát ročne,

- c) systém privolania odbornej pomoci pri vzniku neodkladného stavu a viditeľné označenie liniek tiesňového volania 112, 150, 155 a 158,
- d) postup opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej komunikácie sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) na zabezpečenie dostatočného času na konzultáciu s pacientom tak, aby pacient mohol popísať svoj zdravotný stav a jeho súvislosti a mal možnosť klásť ošetrojúcemu zdravotníckemu pracovníkovi otázky,
- b) na zabezpečenie poskytnutia informácií pacientovi v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby pacient poskytnutým informáciám porozumel,
- c) použitia alternatívnych komunikačných techník medzi zdravotníckym pracovníkom a pacientom vrátane poskytnutia obrazových a písomných komunikačných a inštruktážnych pomôcok pre pacientov,
- d) sledovania a analýzy zistených nedostatkov pri komunikácii s pacientom,
- e) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(6) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti dodržiavania práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) transparentného a jednotného spôsobu informovania pacientov o ich právach,
- b) sledovania a vyhodnotenia dodržiavania práv pacientov,
- c) bezpečnej úschovy a uloženia cenných predmetov pacientov,
- d) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(7) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti sledovania spokojnosti pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) pravidelného sledovania spokojnosti pacientov s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(8) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti ordinačných hodín a zastupiteľnosti sú splnené, ak má poskytovateľ ambulantnej zdravotnej starostlivosti vypracovaný postup

- a) na zabezpečenie zrozumiteľného rozpisu ordinačných hodín dostupného pre pacientov na verejne prístupnom mieste alebo pri vstupe do ambulancie, vrátane zabezpečenia pravidelnej aktualizácie tak, aby boli zhodné so skutočným stavom,
- b) na zabezpečenie vyznačenia zmeny ordinačných hodín v dostatočnom predstihu, najneskôr do 24 hodín pred zmenou ordinačných hodín,
- c) na zabezpečenie dostupnosti informácií o ordinačných hodinách, ktoré obsahujú najmä
 1. meno a priezvisko lekára,
 2. meno a priezvisko zdravotnej sestry,
 3. mená a priezviská všetkých ostatných ošetrojúcich zdravotníckych pracovníkov na pracovisku,
 4. špecializačný odbor,

5. začiatok a koniec ordinačných hodín,
 6. určenie hodín, ktoré sú vyhradené pravidelným výkonom,
 7. úplnú adresu pracoviska, telefonický kontakt a kontakt prostredníctvom elektronickej pošty,
- d) na zabezpečenie informácií počas neprítomnosti ošetrojúceho lekára alebo iného zdravotníckeho pracovníka alebo počas dočasného prerušenia poskytovania zdravotnej starostlivosti o poskytnutí neodkladnej zdravotnej starostlivosti iným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v rámci jeho ordinačných hodín s uvedením jeho presného a úplného označenia, kontaktných údajov, ordinačných hodín a presnej adresy,
- e) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

§ 4

Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta u poskytovateľa záchranej zdravotnej služby

(1) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej identifikácie pacientov sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby vypracovaný postup

- a) prvotného overenia identifikácie pacienta preukazom poistenca alebo elektronickým občianskym preukazom a overenia identifikácie pacienta, ktorý nie je schopný potvrdiť vlastné identifikačné údaje,
- b) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(2) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta pri používaní liekov a ich uchovávaní sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby vypracovaný

- a) zoznam liekov pre ambulancie záchranej zdravotnej služby poskytovateľa záchranej zdravotnej služby,
- b) postup hodnotenia a hlásenia nežiaducich účinkov liekov v podmienkach poskytovateľa záchranej zdravotnej služby,
- c) postup na zaistenie bezpečného uloženia liekov v dopravných prostriedkoch všetkých výjazdových skupín poskytovateľa záchranej zdravotnej služby v súlade s odporúčaním výrobcu,
- d) postup na zavedenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(3) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti zavedenia optimálnych postupov hygieny rúk sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby

- a) vypracovaný plán vstupného školenia zdravotníckych pracovníkov a iných odborných pracovníkov poskytovateľa záchranej zdravotnej služby v oblasti hygieny rúk a bariérovej starostlivosti,
- b) zaistené dezinfekčné prostriedky pre všetky dopravné prostriedky všetkých výjazdových skupín poskytovateľa záchranej zdravotnej služby,
- c) vypracovaný postup na zaistenie vybavenosti a vybavenosť prostriedkami ochrany a prevencie prenosu infekcií,
- d) vypracovaný postup na zavedenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti bezpečnej komunikácie sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby vypracovaný postup

- a) jednotnej komunikačnej schémy pre všetkých zdravotníckych pracovníkov,
- b) na zabezpečenie dostatočného času pre konzultáciu s pacientom tak, aby pacient mohol popísať svoj zdravotný stav a jeho súvislosti a mal možnosť klásť zdravotníckemu pracovníkovi otázky,
- c) použitia alternatívnych komunikačných techník medzi zdravotníckym pracovníkom a pacientom vrátane poskytnutia obrazových a písomných komunikačných a inštruktážnych pomôcok pre pacientov,
- d) sledovania a analýzy zistených nedostatkov pri komunikácii s pacientom,
- e) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti dodržiavania práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby vypracovaný postup

- a) transparentného a jednotného spôsobu informovania pacientov o ich právach,
- b) sledovania a vyhodnotenia dodržiavania práv pacientov,
- c) opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(6) Minimálne požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v oblasti technickej kontroly pomôcok na riešenie neodkladných stavov sú splnené, ak má poskytovateľ záchranej zdravotnej služby vypracovaný postup

- a) na zaistenie vypracovania dokumentácie o uskutočnených pravidelných kontrolách funkčnosti zdravotníckych pomôcok vrátane doby expirácie liekov,
- b) na zavedenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

§ 5 **Účinnosť**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2020.

Andrea Kalavská v. r.

- 1) § 73 zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 459/2012 Z. z.
- 2) § 6 až 11 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- 3) §18 až 25 zákona č. 576/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

